

Последниве десет години соседна Србија не може глава да крене од избори. Парламентарни, претседателски, локални... на секои шест месеци електоратот излегува на избирачките места и повторно истото. Инаетењето меѓу проевропските и националните струи неколку пати ја доведе земјата до раб на изолацијата, заканувајќи им се на интегративните процеси во европските институции. Но, по неколкугодишни натегнувања некои работи почнаа да се менуваат. Кучињата и мачињата можат да спијат заедно.

Демократите на Тадиќ ќе го делат брачниот политички кревет со социјалистите на Дачиќ. Или кажано малку во минато време, партијата на експремиерот Зоран Ѓинѓиќ влегува во коалиција со партијата на експретседателот Слободан Милошевиќ. Ретко кој можеше да очекува ваков развој на состојбите, со оглед на крајно спротивставената платформа, идеологија и политичко дејствување на овие две групации. Но, кога се во прашање интересите не постои ниту срам, ниту цврстина на ставот, ниту долгорочна стратегија за избирање на партнерите. Постои само личен и партиски интерес, се користат шансите кои моментот ги дава. Доколку тие се испуштат тешко дека во блиска иднина ќе се пружи таква можност.

Колку нивните претходници би се согласиле со една ваква новонастаната ситуација на политичката сцена на Србија тешко може да се претпостави. Како и да е, доколку покојните Милошевиќ и Ѓинѓиќ ја гледаат новата српска драматургија, која ја играат нивните наследници, тогаш досега сигурно неколку пати и двајцата се превртеле во гробот.

Пишува: Мишко ТАЛЕСКИ

ШТО БИ РЕКЛЕ ДЕНЕС ЕКСВОДАЧИТЕ?

МИЛОШЕВИ ПРЕВРТУВА

Социјалистите на Дачиќ (Милошевиќ) со убедливо мнозинство гласови одлучија да ја формираат новата власт во Србија со коалицијата предводена од демократите на Борис Тадиќ. Долгите натегнувања и притисоци конечно ги оставија зад нив. Некогашната неприкосновена гарнитура, која пред неколку години се бореше со цензусот за влез во српскиот Парламент, сега доби нови крилја. Ги издржаа притисоците и заканиите од радикалите на Шешел и Николиќ, го раскинаа старото пријателство со Коштуница и сега си избраа нов партнер. Оеднаш крутите социјалисти станаа проевропејци. Ќе се бореле за Србија, која ќе биде дел од Европа, ќе соработувале со Солана против кого водеа хајка дека е воен злосторник, ќе ја продолжуваат соработката со Хашкиот суд, кој им го украде идеолошкиот татко и, како што велеа самите, им го убија во Шевенинген.

Зарем е можна таква политичка еволуција? Донекаде држи објаснувањето на Ивица Дачиќ дека секоја партија се реформира и се трансформира, дека почнува да гради нов субјект врз здрави основи, но дека ќе ги погази исто-

риските проекти на кои сè уште се колне и притоа ќе оди по нов пат со нов курс, навистина е малку чудно и нелогично.

Но, можеби денес, за да ги скратиш маките на политичката сцена и за да не бидеш вечен губитник во тие процеси, мора да ја менуваш својата кожа како пустинскиот камелеон. На српските радикали тоа сè уште не им паднало на памет, па ете, иако на сите изборни циклуси победуваа (освен на последниот), повторно остануваа во опозиција, затоа што никој не сакаше да коалицира со нив поради нивната тврдоглавост и непрагматичност.

Поучени од нивните грешки социјалистите на Дачиќ решија да фатат друго "цаде". Времето ќе покаже колку тоа ќе биде корисно и исплатливо за нив. Од една страна, можат многу брзо да бидат прифатени од европските дипломати и институции како модерна и проевропска партија, а од друга страна, пак, постои голем ризик да го изгубат своето традиционално членство и гласачко тело, кое очекуваше коалиција со радикалите и со приврзаниците на Коштуница. Потегот на Дачиќ и најмалата коа-

лиција околу него претставува меч со две острици, кој или ќе го воздигне како никогаш досега или, пак, на наредните избори ќе го однесе во политички заборав. Социјалистите се свесни за својот непредвидлив и ризичен чекор. Знаат дека нивното избирачко тело нема докрај да ја разбере стратегијата на новиот лидер. Објаснувањето дека ова е голем кам-бек за партијата од деведесеттите години на минатиот век ретко кој од тврдокорните Слобисти сака и може да го прифати.

ПОМИРУВАЊЕ НА ЗАКРВАВЕНИТЕ ПОЛИТИЧКИ ОРГАНИЗАЦИИ

Од друга страна, пак, победата на демократските сили на Тадиќ, и покрај тоа што им донесе повеќе од 100 пратеници во новиот собраниски состав,

то е неизбежна коалицијата со Дачиќ. Кога ќе го сторат тоа ќе мора да објаснат и зошто тоа партнерство би било корисно. Само за да се остане на кормилото на власта? Тоа би било политички препотентно, но истовремено би претставувало и доказ дека многу побитно е да се задржи фотелјата, отколку ставот.

Сега веќе новата опозициона партија на Коштуница предупредува на неприродната соработка и коалицирање. Колку таа соработка ќе биде на долг рок останува да покажат месеците кои се пред нив.

Условувања и уцени има и ќе има. Ќе се отвораат старите Пандорини кутии, кој кого апсел, кој кого тепал, кој крадел, кој невин лежел в затвор и слично, ќе има обиди за ревизија на блиската историја од деведесеттите години, па цел свет може да остане и зачуден од потезите кои ќе ги преземаат новите партнери во српската Влада.

Едноставно, тоа е Балканот. Непомирлив, нескротлив, непоправлив. Не

на помирување на двете најспротивставени и најзакрвавени политички организации во своето современо постоење. Тој процес на помирување продолжува со отворена соработка за добробит на државата. Европа застана зад таква коалиција, која треба да ги продолжи реформските процеси и, пред сè, да ја спроведе Спогодбата за асоцијација и стабилизација со ЕУ, спогодба која беше камен на сопнување меѓу Дачиќ, од една страна, и Коштуница и Николиќ, од друга страна. Токму тој европски документ го оневозможи формирањето на националистичката коалиција во Белград.

РЕВИЗИЈА НА ДЕВЕДЕСЕТТИТЕ

Жолто-црвената влада, како што ја нарекуваат соработката меѓу српските социјалисти и демократи, е најтешкиот тест во историјата на овие две партии.

Ќ И ЃИЃИЌ СЕ АТ В ГРОБ

ги стави на многу поголеми маки. И тие, исто како и социјалистите, мора да голтнат недоцвакани залаци за да му објаснат на сопствениот електорат зош-

дека вакви и слични нешта нема во другите делови од регионот или пошироко. Србија ја земавме само како конкретен пример, кој сега се соочува со процес

Нивната меѓусебна соработка во наредниот период ќе биде предмет на многу турбуленции, ќе се отвораат нови моменти од блиското минато и меѓусебните релации на новите партнери. Ниту Коштуница, ниту Шешел нема да му простат на "малиот Слобо", како што го нарекуваат Ивица Дачиќ, за она што тој им го приреди деновиве со Тадиќ. Ќе

ВЛАДАТА ЦВЕТКОВИЌ - МАЧЕК

Мирко Цветковиќ е новиот мандатар за формирање на српската влада. Противниците на коалиционите партнери во власта дрско излегоа со многубројни критики за потегот на Тадиќ да го именува токму Цветковиќ на оваа голема функција. Тие проценуваат дека со овој чекор српскиот претседател направил да нема конкуренција во партијата и всушност тој да ја извршува и премиерската функција. Нашироко низ политичките кулоари во Белград веќе новата влада го носи името Цветковиќ-Мачек, алудирајќи на мандатарот и на претседателот на социјалистите Ивица Дачиќ.

копаат по неговото минато, ќе ги отвораат засушените рани од последната деценија на минатиот век, ќе се обидат на секаков можен начин да ги раскараат, со што би се оневозможило функционирањето на новата гарнитура на подолг рок. Доколку на тоа се додаде и позицијата на Чедо Јовановиќ и неговото либерално гледање на нештата, тогаш ситуацијата ќе биде многу покомплицирана од онаа која на почетокот се мислеше.

Неспорно е дека Србија влегува во многу интересна политичка ситуација. Стабилното мнозинство на демократите и на социјалистите во никој случај нема да значи и стабилна политичка атмосфера во државата. Напротив, скандалите, аферите и меѓусебните препукувања ќе бидат суштината на идната политичка клима во оваа земја. Некој свесно и намерно ќе ги повампирува духовите на Милошевиќ и на Ѓинѓиќ, ќе ги испречува нив двајцата во заедничките проекти на жолто-црвената влада и ќе ги стави во судир двете идеологии, кои очигледно дека немаат ништо заедничко.

Иако новите гарнитуре ќе бидат направени пред предизвикот да гледаат кон иднината и кон Европа, а не кон минатото, сепак ќе постојат како надворешни струи од опозицијата, така и внатрешни струи од самите тие партии,

ДАЧИЌ И ТАДИЌ - ПОЛИТИЧКИ БРАК ОД ПРИНУДА

"Мене ми изгледа дека Социјалистичката партија на Србија влезе во една неприродна коалиција за која се сомневам дека може успешно да ја води земјата. Очигледно дека имаме различни видувања за Спогодбата за стабилизација и асоцијација со ЕУ, што беше доволна причина да не можеме да изградиме заедничка политика. Времето ќе покаже дали таа спогодба ќе ѝ донесе добро или штета на Србија. Нашата партија ќе го почитува коалициониот договор за формирање на власта

во Белград, кој е потпишан со радикалите и со социјалистите, но доколку истиот тој договор пропадне заради волјата на другите, ние нема да стапуваме во други коалиции. Како опозициона партија ќе се бориме и против легализацијата на мисијата ЕУЛЕКС на Косово, бидејќи нејзината цел е дефинирана со планот на Марти Ахтисари и претставува план за спроведување на независноста на Косово".

Воислав Коштуница

"Никогаш нема да се согласиме со тоа Ивица Дачиќ да биде министер за внатрешни работи. Тој е срам за полицијата и за Демократската партија. Тој ништо нема да направи во борбата против корупцијата и криминалот. Не само затоа што прво ќе се обиде да го заштити својот куфер, туку нема да ги апси и одговорните за криминал кои доаѓаат од неговата партија. Всушност, својата политика социјалистите ја остваруваа единствено со криминални средства. Можеме да даваме докази и аргументи со километри. Последен пример е пресудата за Раде Марковиќ и неговиот службеник Легија за атентатот на Ибарската магистрала, кој покажува дека СПС својата политика ја спроведуваше со злосторства. Одлуката на демократите да му го доделат на Дачиќ министерското место за полиција покажува дека нив не ги интересира расчистувањето со црното минато".

Чedomир Јовановиќ

кои ќе го докажуваат изворниот и автентичниот пат по кој оделе Милошевиќ, односно Ѓинѓиќ.

Веќе се поделени мислењата и кај демократите и кај социјалистите за тоа дали нивните покојни лидери на ваков начин го гледале развојниот пат на сопствените партии, дали тие доколку денес би биле живи би го направиле истото и сл. Страстите на тој план ќе можат да се смират само со заедничко почитување и заемно прифаќање на позитивните и на негативните страни на нивните поранешни партиско-идеолошки водачи.

Некои веќе го покренала прашањето за рехабилитација на поранешниот српски и југословенски претседател Слободан Милошевиќ. Веројатно и еден од условите за влез на социјалистите во владата на демократите е издигнувањето на Милошевиќ на пиедесталот и негово востолување во српски национален херој. Апсурдот ќе биде уште поголем и доколку тврдите социјалисти опстојат на ставот за преместување на посмртните останки на Милошевиќ од семејната куќа во Пожаревац во Алејата на великаните во Белград. Дури тогаш ќе се отворат

многу нови епизоди на политичката сцена во Србија. Тогаш веќе никој нема да има потреба цврсто да верува во некаква партиска или државна идеологија. Сè би било минливо и менливо.

Друга група критичари и аналитичари, пак, тврдат дека ако пред извесно време српското Собрание можело со закон да ги израмни правата на партизаните и на четниците од Втората светска војна и да ги стават на исто рамниште Тито и Дража Михајловиќ, зошто тогаш Милошевиќ и Ѓинѓиќ да не бидат ставени рамо до рамо во современата српска историја.

